

EVROPSKI PARLAMENT

POSEBNA IZDAJA

EVROPSKI SVET
16. in 17. junij 2005
Bruselj

GOVOR PREDSEDNIKA, G. JOSEPA BORRELLA FONTELLESA
SKLEPI PREDSEDSTVA

02/S-2005

Generalni direktorat predsedstva

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2005

GOVOR PREDSEDNIKA

GOVOR PREDSEDNIKA EVROPSKEGA PARLAMENTA NA EVROPSKEMU SVETU na zasedanju dne 16. in 17. junija 2005

Gospa in gospodje,

Srečujemo se v težkem trenutku za evropski integracijski proces.

Dve izmed ustanovnih članic sta z veliko večino glasovali proti osnutku ustavne pogodbe, ki ste ga vi podpisali in ki ga je Evropski parlament sprejel z veliko večino.

Verjamem, da so razlogi našega trdnega prepričanja, češ da besedilo predstavlja boljši temelj za učinkovitejše in bolj demokratično delovanje Unije, še vedno upravičeni.

Vendar je jasno, da veliko naših državljanov tega ni videlo na isti način.

Danes nihče, še najmanj Evropski parlament, ne more ponuditi dokončne analize situacije ali predlagati čudežne rešitve.

Vi ste podpisali pogodbo in vaša naloga je, da se odločite o prihodnosti.

Vseeno pa moramo vsi skupaj - evropske institucije in nacionalne vlade - poskusiti odgovoriti na krizo identitete, ki spodbopava evropski projekt v mnogih državah članicah.

Najprej bi želel reči nekaj besed o odločitvah, ki jih boste morali sprejeti v prihajajočih urah in ki bodo morale biti državljanom jasne.

Najpomembnejše vprašanje, ki si ga postavljajo prav vsi je sledeče: ali naj se proces ratifikacije ustavne pogodbe nadaljuje ali ne?

Tako se Evropski svet se lahko odloči, da je osnutek ustave že mrtev.

Zadostovalo bi, da bi ena sama država uradno sporočila, da ne bo glasovala o ratifikaciji ustavne pogodbe.

A do danes tega ni predlagal še nihče - niti Francija niti Nizozemska, vsi pa vemo, da brez njunega strinjanja Ustava ne more stopiti v veljavo.

Lahko se tudi odločite, da boste s procesom ratifikacije nadaljevali, bolje prilagodili koledar in začeli z obdobjem dodatnega razmišljanja, razprav in pojasnjevanja.

Takšno je večinsko stališče poslancev Evropskega parlamenta, ki so še posebej upoštevali dejstvo, da so nekatere države že ratificirale ustavno pogodbo, med njimi ena z referendumom.

GOVOR PREDSEDNIKA

Iz demokratičnega spoštovanja do teh držav in do tistih, ki še niso glasovale, večina poslancev Evropskega parlamenta meni, da bi morale vse države članice izraziti svoje mnenje po ustrezni prilagoditvi koledarja.

Če se boste odločili za slednjo možnost, potem moramo dobro porabiti dodatni čas za razgovore in razmišljanje ter preprečiti, da ima pristop 'stop and go' veliko 'stop' in malo 'go'. Rad bi poudaril dejstvo, da ne glede na to, ali premor bo ali ne, večina poslancev Evropskega parlamenta podpira nadaljevanje procesa.

Dovolite, da izpostavim še to, kar po mojem mnenju ne bi smeli storiti:

- prepustiti se pesimizmu in sprejeti nazadovanje evropskega projekta, saj bi to pomenilo prosto pot populizmu, ponovnemu oživljanju nacionalizma in umiku v nas same;
- delati se, kot da se ni nič zgodilo. Prav nasprotno, treba bo podrobno preučiti razloge za različne "proti";
- odločiti se za premor, brez da bi opredelili njegovo trajanje in to kar naj bi z njim dosegli;
- začeti pojasnjevati pravni red Skupnosti, kar je natančno to, s čimer naj bi nove države članice soglašale;
- pustiti razpravo v rokah strokovnjakov, uglednih oseb, za katere se predpostavlja, da "vedo", oziroma nemudoma oblikovati okorne institucionalne strukture;
- vpletati se v kakršno koli ponovno pisarjenje ali pravno krpanje. Osnutek ustavne pogodbe je celota, v kateri se vsak del prilega drugemu v občutljivem ravnotežju, ki je sad dolgoletnih pogajanj. Na primer več kot tretjina členov v prvem delu se nanaša na tretji del. Nekateri deli Ustave ne predpostavljajo sprememb Pogodb, vendar so v ravnovesju s tistimi, ki to predpostavljajo. Bodimo previdni, da javnost ne bo imela občutka, da se osnutek trga po koščkih brez upoštevanja njihovih glasov, tako za kot proti, o besedilu kot celoti.

Jasno je, da nam morajo predstavniki Francije in Nizozemske predstaviti ugotovitve o rezultatu svojih referendumov. Glede na to, da sem se udeležil referendumov v svoji državi, Španiji in referendumov v Franciji in na Nizozemskem, verjamem, da:

1. na izjemno močan in celo goreč interes, ki so ga glasovalci pokazali za evropsko prihodnost, moramo gledati kot na nekaj pozitivnega. Nadaljevati moramo razpravo z njimi in izkoristiti porajajoče se načelo "evropeizacije" politike.
2. zavrnitev je bila namenjena Evropi, ki že obstaja in ne Evropi, o kateri se je trenutno glasovalo.

ponovno se je razpravljalo o Amsterdamu in Maastrichtu (del III) in namenilo le malo časa novostim v ustavni pogodbi (dela I in II).

GOVOR PREDSEDNIKA

3. ljudje so glasovali bolj proti splošnemu kontekstu kot proti samemu besedilu.

Ta kontekst pa je bil sestavljen iz:

3.1. širitve, ali bolje rečeno iz že izvršenih širitev in tistih predvidenih v prihodnosti

3.2. pomanjkanja evropskega odgovora na globalizacijo in njene vplive na naše socialne strukture;

3.3. različnega zaznavanja ali razkola v načinih zaznavanja evropskega projekta s strani evropskih državljanov, njihove politične elite in njihovih predstavnikov institucij.

Veliko glasovalcev, predvsem mladih je, z razlogom ali brez, mislilo, da ta osnutek ustavne pogodbe ne prinaša učinkovitih rešitev za težave, povezane z rastjo in zaposlovanjem, kot da bi bila Evropa trojanski konj slabo upravljanje globalizacije, ali odgovorna za selitev proizvodnje ali masivnega priseljevanja.

Drugi glasovalci mislijo, da ima Evropa preveč zakonov ali da je predraga, ali pa se bojijo izgube svoje nacionalne identitete.

Evropski sen, ki temelji na miru, demokraciji in sodelovanju, je postal resničnost. In to pomeni, da ni več sen, vir navdiha.

Evropa je zgodba o uspehu. Vendar je uspeh lahko usoden, če so današnji novi strahovi močnejši od včerajšnjega sna.

Poiskati moramo nove načine, s katerimi bo projekt razširjene Evrope ponovno postal vir navdiha za Evropejce.

Stvari, o katerih je treba razmisliti in/ali jih storiti v prihodnje

O čem naj bi razmislili ali kaj naj bi storili v naslednjih mesecih?

- Najprej morajo vse evropske institucije in nacionalne vlade pokazati pozitivne plati evropske dodane vrednosti, zlasti na gospodarskem, socialnem in varnostnem področju.

Na primer: kako ne bi mogli ceniti delovanja Evropske unije - ki se vsekakor odraža v današnjem dnevnem redu - na področju boja proti terorizmu in pri vzpostavitvi enotnega sistema vizumov, skupne politike o varovanju podatkov in ukrepah pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah in nezakonitemu priseljevanju?

Ali pozabiti na boj proti pranju denarja in vzpostavitev agencije za zaščito temeljnih pravic? Ponovno moramo oživiti Haaško agendo in jo na široko in učinkovito razložiti našim državljanom.

GOVOR PREDSEDNIKA

Ravno tako bi bilo koristno, da ministri ne krivijo Bruslja za vse nacionalne težave ter da, ko odhajajo s sej Sveta, ne govorijo kar najprej o zmagovalcih in poražencih.

To velja tudi za razprave, ki jih boste imeli o finančni perspektivi.

Evropski parlament bo kmalu glasoval o pomembni zakonodaji, ki je že imela velik vpliv na referendumsko kampanje, kot sta predloga direktiv o liberalizaciji storitev in o delovnem času.

Razprava se bo nadaljevala o tem, kar se je zgodilo z osnutkom ustavne pogodbe.

Parlament zaupa v pozitiven dialog med institucijami, zlasti s prihajajočim predsedstvom Velike Britanije.

Če naj bi se soočili s sobesedilom, ki je povzročilo glasove "proti", moramo načeti vsaj dve veliki temi:

- Meje Evrope

Ali obstajajo? Če je temu tako, katere so? Če ne obstajajo, zakaj jih ni? Kateri so evropski geostrateški interesi? Na kakšen način se lahko o tem razpravlja z državljani?

V tej razpravi je treba razlikovati med evropskim združevanjem, ki je dalo značaj nedavni širitvi, ter bodočimi širitvami.

- Evropski socialni model

Namesto da povzročamo nasprotovanje kulturnih, gospodarskih, socialnih in političnih modelov, ki niso nujno potrebno vsi enaki, ali lahko pridemo do sporazuma o evropskem odgovoru na gospodarske in socialne posledice globalizacije, z navdihom v naših lastnih pozitivnih in negativnih izkušnjah?

- Zaradi vsega tega je Evropski parlament lahko in mora postati forum za razprave, čeprav ne edini; biti mora naravno okolje za ideje, vendar ne edini. Pripravljeni smo prispevati, v sodelovanju z bodočimi predsedujočimi državami, k razpravi, ki jo lahko organiziramo skupaj.

GOVOR PREDSEDNIKA

Finančna perspektiva

Rad bi posvetil nekaj besed stališču Evropskega parlamenta glede finančne perspektive, druge glavne točke na vašem dnevnem redu.

Vendar vam moram najprej povedati, da se mi zdi vsakič bolj pristransko in omejeno razmišljati zgolj na osnovi trdnih neto proračunskih bilanc.

To prispeva k temu, da državljani mislijo, da plačujejo davek neki tuji sili, ne da bi dobili kaj v zameno.

Ta ideja je napačna, saj če smo skupaj, smo skupaj zato, ker evropska dodana vrednost obstaja in ker je vsakdo izmed nas z evropsko integracijo imel na različne načine ogromne posredne ali neposredne koristi.

Dovolite mi, da vam predstavim primer, ki ga je včeraj v Evropskem parlamentu navedel član Komisije: rast BDP, ki se lahko pripiše notranjemu trgu v zadnjih desetih letih znaša približno 900.000 milijonov eurov. To pomeni povprečno 6.000 eurov na družino v Evropski uniji in odpiranje 2.500.000 novih delovnih mest.

Pustimo ob strani druge enako ali še bolj pomembne koristi, ki se jih ne da meriti v evrih.

Na koncu koncev, kako lahko od javnosti pričakujemo, da imajo je vseč Evropa, če se jim pojasnjuje samo koliko jih bo to stalo kot nacionalne davkoplačevalce?

Zaradi tega želim, da se sporazum o finančni perspektivi, poleg pozitivnega sporočila, ki ga bo imel v danem trenutku, začrta začetek novega razpravljanja o zagotavljanju boljše usklajenosti med cilji, ki jih želimo doseči skupaj in potrebnimi sredstvi za njihovo doseganje.

Kot veste, je Evropski parlament po osmih mesecih trdega dela pravočasno in oblikovno z veliko večino sprejel svoje stališče o finančni perspektivi.

To se je zgodilo prvič.

Vendar pa ne bom tukaj govoril o podrobnostih.

Vsi poznate Bögevo poročilo, tako kot Evropski parlament pozna predlog Komisije in predlog predsedstva Sveta.

Parlament zavzema prostor med obema, tudi če je nekoliko bližje predlogu Komisije.

Evropski parlament je znotraj svojih trenutnih pristojnosti želel poudariti svojo podporo ključnim politikam za bodočnost Evropske unije, zlasti tistim, ki so naklonjene zaposlovanju, raziskavam in inovacijam ter politikam, ki želijo zagotoviti Uniji vlogo na mednarodnem prizorišču.

GOVOR PREDSEDNIKA

Parlament tudi meni, da so potrebna dodatna sredstva za novo območje varnosti in pravice.

Na teh področjih lahko najbolj ustvarimo evropsko dodano vrednost, od katere imamo vsi koristi.

Jasno je, da Evropski parlament verjame, da ambicije, ki jih ima Evropa, niso znotraj 1 % BDP najvišjega zneska, kot zagovarjajo nekatere države članice.

Sedaj se morate vi odločiti o svojem predlogu. Vedeti morate, da Evropski parlament želi dogovor, ki bo dosežen pravočasno. Vendar ne kakršen koli dogovor.

In ne pozabite, da nima samo Svet moči odločanja o finančni perspektivi. Sprejetje perspektive zahteva soglasje vseh treh institucij.

Bodoče financiranje Unije je preveč pomembno, da bi ga obravnavali zgolj na računski način. To je predvsem politično vprašanje, ki bo določilo sposobnost delovanja Unije v prihodnje.

To vsekakor ni naša zadnja možnost za sprejetje finančne perspektive. Vendar mislim, da bo vsakič težje. In če nam na koncu sprejetje ne bo uspelo, bomo še vedno morali oblikovati proračun za leto 2007. In tudi vi veste, kaj predvideva pogodba v tem primeru in kakšna je v tem primeru vloga Evropskega parlamenta.

Gospo in gospodje, ne želim zaključiti brez posebne zahvale Jean-Claudu Junckerju in luksemburškemu predsedstvu, ki je bilo stalno zastopano v Evropskem parlamentu prek predsednika vlade in svojih ministrov, g. Asselborna in g. Schmita. Vedno so bili pripravljene poslušati mnenje Evropskega parlamenta in so dokazali izjemno dobro poznavanje zapletenih zadev, ki so čakali na rešitev že celo vrsto let.

Rad bi se jim zahvalil pred vami vsemi in zaželel luksemburškemu predsedstvu, v teh zadnjih urah, mirno roko pri vodenju pogovorov do uspešnega zaključka.